

Kerkenbeleidsplan

ZANDHOVEN

7 oktober 2019

Kerkenbeleidsplan Groot - Zandhoven

1. ALGEMENE GEGEVENS

I. Startdatum proces

21/12/2017

II. Kerkelijke werkgroep

A. Leden en hun rol

- Julienne Belmans: lid van kerkraad Sint-Stefaan
- Ward Belmans: parochieteam Sint-Pieter en Pauwel
- Daniël Boons: penningmeester van kerkraad Sint-Willibrordus en lid van centraal kerkbestuur
- David Godecharle: stafmedewerker Vicariaat Kempen en Diocesane Diensten
- Herman Huygels: vertegenwoordiger van de bisschop van kerkraad Onze Lieve Vrouw ten Hemel Opgenomen
- Joanna Ooms: vertegenwoordiger van de bisschop van kerkraad Viersel
- Chris Smits: verantwoordelijke gemeenschapsopbouw Pastorale Eenheid Sara en Abraham, vertegenwoordiger van de bisschop van kerkraden Sint-Pieter en Pauwel en Sint-Stefaan en lid van centraal kerkbestuur
- Paul van den Hove: secretaris van kerkraad Sint-Amelberga.
- Johan Govaerts: stafmedewerker Vicariaat Kempen en Diocesane Diensten.

B. Vergaderdata

- 21 december 2017
- 22 februari 2018
- 19 april 2018
- 21 juni 2018
- 16 februari 2019

III. Burgerlijke werkgroep

A. Leden en hun rol

- Luc Van Hove, burgemeester
- Hans Soetemans, schepen

- Steven Van Staeyen, schepen
- Annick Smeets, algemeen directeur

B. Vergaderdata

8 april 2019

15 april 2019

24 april 2019

IV. Stuurgroep

A. Leden en hun rol

- Daniel Boons, penningmeester van kerkraad Sint-Willibrordus en lid van centraal kerkbestuur
- Chris Smits, verantwoordelijke gemeenschapsopbouw Pastorale Eenheid Sara en Abraham
- Paul van den Hove, secretaris van kerkraad Sint-Amelberga
- Johan Govaerts, stafmedewerker Vicariaat Kempen en Diocesane Diensten
- Luc Van Hove, burgemeester
- Hans Soetemans, schepen
- Annick Smeets, algemeen directeur

B. Vergaderdata:

2 april 2019

16 mei 2019

4 juni 2019

V. Open avond

Datum: 4/06/2019

Bereik: 55

Na de presentatie van het ontwerp ‘kerkenbeleidsplan’ door enkele leden van de stuurgroep, namen de aanwezigen plaats aan verschillende tafels om hun bedenkingen, opmerkingen, aanvullingen... te formuleren (zie verder)

VI. Indiening ontwerp parochiekerkenplan

A. Datum indiening bij college van burgemeester en schepenen: 7 oktober 2019

B. Datum indiening bij de bisschop: 21 oktober 2019

- C. Datum goedkeuring kerkenbeleidsplan door gemeenteraad door middel van gemeenteraadsbesluit:
- D. Datum indiening kerkenbeleidsplan door de gemeente bij Agentschap Binnenlands Bestuur:

VII. Kaart van de gemeente met kerkgebouwen

1. Onze Lieve Vrouw ten Hemel Opgenomen (Pulderbos)
2. Sint-Amelberga (Zandhoven-Centrum)
3. Sint-Pieter en Pauwel (Pulle)
4. Sint-Stefaan (Massenhoven)
5. Sint-Willibrordus (Viersel)

2. FICHES PER KERK

2.1 Onze Lieve Vrouw ten Hemel Opgenomen

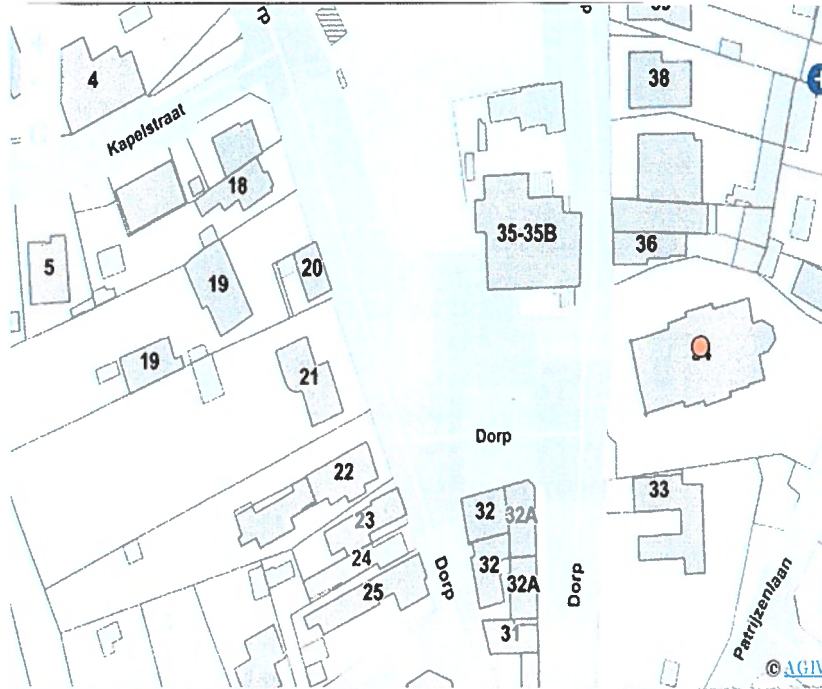
I. Gegevens

- Onze Lieve Vrouw ten Hemel Opgenomen
- Dorp 33, 2240 Zandhoven (2242, Pulderbos)
- Parochie Onze Lieve Vrouw ten Hemel Opgenomen, Pastorale Eenheid Sara en Abraham, Dekenaat Kempen-West, Vicariaat Kempen, Bisdom Antwerpen

II. Situering kerkgebouw in ruimtelijke omgeving

- Bushalte tegenover de kerk, lijn Herentals Antwerpen.
- Zeer ruime parking in de onmiddellijke omgeving.
- Oud kerkhof rond de kerk, nieuw kerkhof op wandelafstand: ca 80 m.

- Pastorie, (Dorp 33), eigendom van de kerkfabriek en verhuurd als woning, met uitzondering van twee lokalen die ter beschikking blijven van de parochie. De kerkfabriek ontvangt hiervoor een huur van de gemeente. De lokalen kunnen ook door andere verenigingen worden gebruikt.
- Geen andere gebedsruimten in de omgeving.

III. Inventaris per kerkgebouw op het grondgebied van de gemeente

A. Eigenaarschap

Het kerkgebouw dateert van voor de Franse Revolutie, werd in die periode genationaliseerd door de Franse Overheid en terug ter beschikking gesteld volgens het Concordaat van 1802. Het eigendomsrecht (gemeente of kerkfabriek) is, omwille van een verdeelde en evoluerende rechtsleer en rechtspraak, nog niet volledig duidelijk.

B. Beschermingsstatus

Is vastgesteld als bouwkundig erfgoed: parochiekerk Onze Lieve Vrouw. Geldig sinds 05/10/2009.

Is deel van de bescherming als stads – of dorpsgezicht. Intrinsiek dorpskern Pulderbos zuidoostzijde. Geldig sinds 27/ 10/1982.

C. Cultuurhistorische waarde

Aan oostzijde van het dorpsplein, ommuurd kerkhof rond de kerk. Vroeg-gotische toren mogelijk uit de 13de eeuw; oorspronkelijk koor, schip en transept opgericht in de 16de eeuw, kerk vergroot in 1913-14 naar ontwerp van Ernest Dieltiens, uitgebrand in 1914 en hersteld in 1922-24 naar ontwerp van architecten Ernest Dieltiens en Jef Huygh.

Driebeukige kruisbasiliek met ingebouwde westtoren, schip van drie traveeën, transept van drie traveeën met vlakke sluiting; rechthoekige sacristieën in de kooroksel. Vierkante ingebouwde zandstenen westtoren mogelijk uit de 13de eeuw; vier geledingen onder ingesnoerde leien naaldspits. Latere ingekaste muuropeningen; eenvoudige korboggeur, hogerop spitsboogvenster, radvenster, galmgaten en steigergaten. Voorts bakstenen kerk onder leien zadel- en lessenaarsdaken, geritmeerd door versneden steunberen; elke travee van het transept telkens afgesloten (noord- en zuidzijde) door een puntgevel. Gevels van schip, lager koor en zijbeuken beëindigd met baksteenfries; spitsboogvensters.

Interieur in neogotische stijl, beschilderd met pasteltinten. Spitsbogen op bundelpijlers met krulbladkapitelen, kruisribgewelven met bakstenen gewelfvlakken van 1924, voordien houten welfsels, zware gordelbogen. Straalgewelf in het koor.

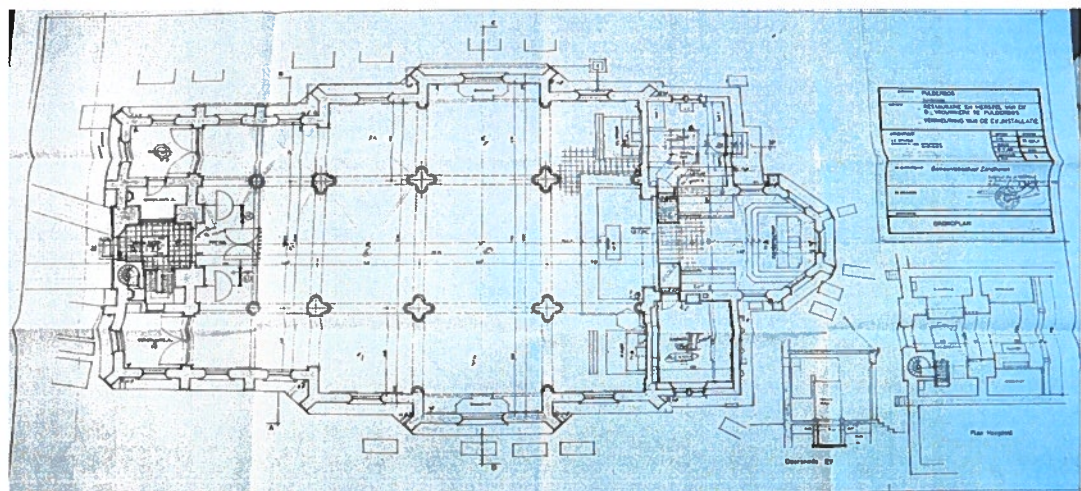

Mobilair. Houten beeld van Onze-Lieve-Vrouw met Kind (17de eeuw). Calvarie (tegen zuidoostelijke sacristiemuur): 17de-eeuwse beeldengroep van terracotta. Arduinen doopvont (15de eeuw) met koperen deksel van 1758 door Balt. Sternaux.

Provinciaal Archief Antwerpen, Kerken, Pulderbos, Onze-Lieve-Vrouw, dossiers 3, 5.

D. Architecturale mogelijkheden

Grondplan opnieuw opgemaakt na de grote renovatie in **1986** en de installatie van de verwarming. De kerk heeft slechts één ingang en is bereikbaar voor minder validen. Er is geen sanitair. Omwille van de verwarming en de plaats die de stookruimte inneemt zijn de mogelijkheden zeer beperkt.

E. Actuele bouwfysische toestand

- **Een inspectierapport van monumentenzorg is niet beschikbaar.** De actuele bouwfysische toestand lijkt ons bevredigend. In de nabije toekomst vraagt schildering van de dakgoten en een kleine zinkreparatie toren – dak van kerkschip de nodige aandacht. De mogelijkheden worden onderzocht. Recent deden zich geregeld problemen voor met de verwarmingsketel, mogelijk dringt een vernieuwing zich op in de nabije toekomst.
- De kerk onderging een grondige restauratie in 1986
- Het interieur werd geschilderd in 2004
- Er zijn geen lopende restauratiedossiers (van het kerkgebouw)

F. Actueel gebruik van het gebouw

- In het afgelopen kalenderjaar werd de kerk gebruikt voor de wekelijkse vieringen (twee eucharistievieringen / twee gebedsvieringen), catechese gerelateerde vieringen, al dan niet geïntegreerd in een weekend viering, dopen, huwelijken en uitvaarten.
- Wekelijks is er één vieringmoment op zaterdag waaraan, afhankelijk van de misintenties, gemiddeld door 60 - 70 mensen wordt deelgenomen.
- Op hoogdagvieringen loopt dit aantal op tot 150 à 200 mensen
- Het afgelopen jaar waren er 23 uitvaarten, een achttal gebedswakes, 2 huwelijken en 12 dopen.
- De maximale bezetting, ca. 250 mensen wordt, met uitzondering van eerste communie en vormselvieringen, enkel bij sommige uitvaarten bereikt. In sommige gevallen hebben we te maken met een overbezetting van meer dan 300 mensen.
- Bovendien een wekelijks rozenhoedje dat op woensdag wordt gebeden en een enkel catechesemoment, is er geen ander parochieel gebruik van het gebouw.
- Met uitzondering van een jaarlijks kerstconcert, zijn er naast de eredienst noch culturele noch toeristische activiteiten.
- Er is geen medegebruik van andere erediensten, geen sprake van multifunctioneel gebruik voor andere doeleinden of instanties of gedeeld gebruik voor nevenbestemming.

IV. Toekomstvisie en motivatie.

De stuurgroep kwam tot de conclusie om , in lijn met het voorstel PE Sara en Abraham, om de kerk Onze Lieve Vrouw ten Hemel Opgenomen – Pulderbos als B-kerk te klasseren. Dit betekent dat voor dit kerkgebouw op korte termijn (binnen de vijf jaar na het schrijven dit kerkenbeleidsplan) behoud voor de eredienst, neven- of herbestemming onderzocht dient te worden.

Motivatie: zie hoofdstuk 3 – II – B – pg. 33.

2.2. Sint-Amelberga

I. Gegevens

- Kerk Sint-Amelberga
- De Linden, 2240 Zandhoven
- Parochie Sint-Amelberga, Pastorale Eenheid Sara en Abraham, Dekenaat Kempen-West, Vicariaat Kempen, Bisdom Antwerpen

II. Situering kerkgebouw in ruimtelijke omgeving

- Bushalte op 300 meter, parkings in de onmiddellijke omgeving
- Oud kerkhof rond de kerk, nieuw kerkhof op circa 500meter, pastorie op 200meter, parochiezaal (wordt in het kort afgebroken, nieuw gebouw met andere bestemming) op 200 meter, scholen op 300 meter.
- Geen andere gebedsruimten in de omgeving.

III. Inventaris per kerkgebouw op het grondgebied van de gemeente

A. Eigenaarschap

Het kerkgebouw dateert van voor de Franse Revolutie, werd in die periode genationaliseerd door de Franse Overheid en terug ter beschikking gesteld volgens het Concordaat van 1802. Het eigendomsrecht (gemeente of kerkfabriek) is, omwille van een verdeelde en evoluerende rechtsleer en rechtspraak, nog niet volledig duidelijk.

B. Beschermingsstatus

De kerk werd beschermd als monument sinds 06 juli 1976 en werd opgenomen in het bouwkundig erfgoed sinds 05 oktober 2009

C. Cultuurhistorische waarde

De parochie is ontstaan in de 13de eeuw. De gotische kerk dateert oorspronkelijk uit het begin van de 16de eeuw. Tijdens de 2 wereldoorlogen werd de kerk grotendeels vernield. Na de 2de wereldoorlog is de kerk *grosso modo* identiek herbouwd als de oude kerk naar ontwerp van Pol Berger en Josef Stynen.

Het meubilair dateert grotendeels uit de barokperiode.

Voor het overige wordt verwezen naar de site van de Inventaris Onroerende erfgoed – Decanale Kerk Sint-Amelberga onder referentie ID.14523:

- “Gelegen even ten zuiden van de oude dorpskern, omhaagd kerkhof rond de kerk.
- *Historiek:* Het ontstaan van de parochie zou teruggaan tot de 13de eeuw. De gotische kerk dateert uit begin 16de eeuw, de toren van witte zandsteen werd verhoogd in 1689. Herstellingswerken aan kerk en toren naar ontwerp van Eugene Gife in 1875; hersteld en vergroot in 1895 naar ontwerp van architect Louis Gife; vernield in 1914 en herbouwd in

1923-24 naar ontwerp van architect Jan Sel; nadien nogmaals vernield in 1940, definitieve herbouw grosso modo identiek aan de oude kerk naar ontwerp van Pol Berger en Josef Louis Stynen.

- *Beschrijving:* Bakstenen kruisbasiliek met vierkante zandstenen westtoren en dakruiter op de kruising; schip met vier traveeën en transept van één travee met vlakke sluiting; koor van twee rechte traveeën en driezijdige sluiting; sacristie en bergplaats aan zuid- en noordgevel tussen transept en koor. Vierkante westtoren herbouwd in 1923 en 1940, drie geledingen gemarkeerd door kordons, ingesnoerde leien naaldspits. Korfboogpoort in geprofileerde omlijsting waarboven een beeld van Sint-Amelberga onder een gotisch baldakijn, beide gevat in een gotische spitsboogomlijsting onder geprofileerde waterlijst op consoles. Hogerop groot radvenster en rondboogvormige galmgaten, steigergaten onder de daklijst. Bakstenen kerk met gebruik van natuursteen voor de afwerking, leien zadel- en lessenaars- (zijbeuken) daken; dakruiter met leien spits op de kruising. Natuurstenen sokkel, doorlopend kordon ter hoogte van de vensterdorpels; traveeën gemarkeerd door steunberen. Spitsboogvensters met neogotische tracering in geprofileerde omlijsting. Sacristie en bergplaats met getraliede rechthoekige muuropeningen.
- *Interieur:* Bepleisterd en beschilderd interieur. Basiliek met spitsbogen op ontpleisterde (1923) natuurstenen zuilen met polygonale sokkel en bladkapiteel, hierop steunende pilasters bovenaan onderling verbonden door geleed kordon. Spitsboogvormige bovenlichten in verdiepte muurvlakken. Bepleisterd en beschilderd rococotongewelf (opklimmend tot 1664, voordien houten gewelf) met paneelwerk, schijven en rocailles; gordelbogen gevormd door geprofileerde panelen op cartouches. Gewelfvlakken met ingediepte en geprofileerde panelen; dito klimmend tongewelf in de zijbeuken en kruisgewelf in de kruising. Gewelf van schip, transept en koor versierd met vergulde sterren. In transept (gewelfsleutel) en koor respectievelijk een allegorische afbeelding van Heilige Drievuldigheid en Heilige Geest.

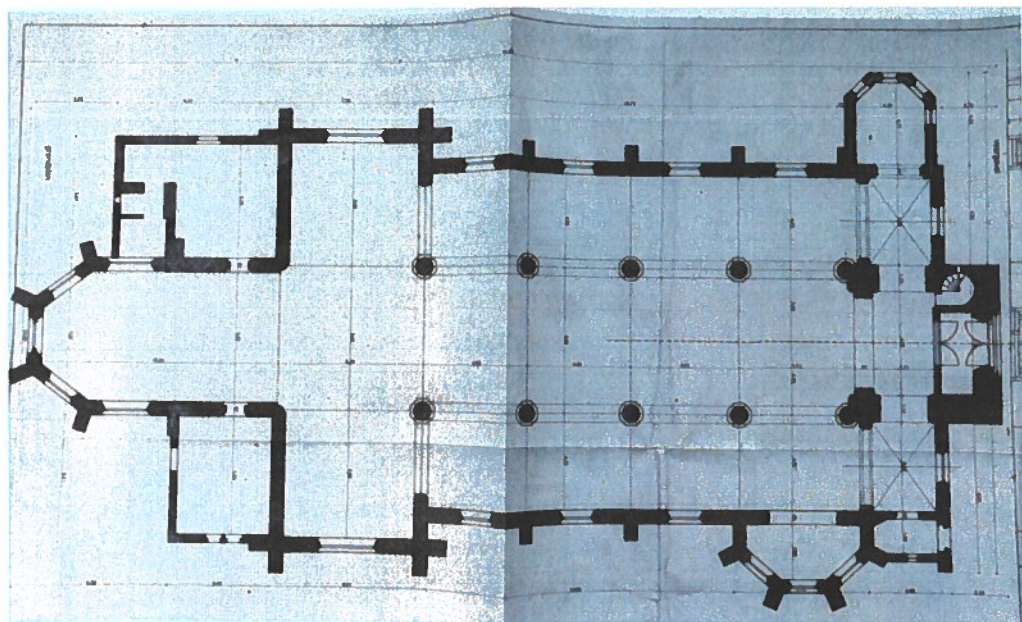

- *Mobilair*
 - *Schilderijen*: altaarstukken uit 17de en 18de eeuw, gerestaureerd in 1929 door A. Van Poeck.
 - *Beeldhouwwerk*: kruisbeeld (13de eeuw), Sint-Amelberga (eerste helft van de 17de eeuw), Ecce homo (tweede helft van de 17de eeuw), Sint-Hubertus (tweede helft van de 17de eeuw of 18de eeuw), Sint-Sebastiaan (18de eeuw).
 - Barok hoofdaltaar door Servaes Cardon van 1648. Zijaltaren door Joos Pasteels van 1659 (noorden) en 1676 (zuiden). Preekstoel door Filips Van den Perre van 1643. Eiken biechtstoelen (derde kwart van de 18de eeuw) in 1804 overgebracht van uit een kapucijnenkerk van Lier. Arduinen grafsteen van Arnold van Liere en echtgenote met voorstelling van de overledenen, hun wapenschilden en kwartieren, geplaatst tegen de westelijke muur van de noordelijke transeptarm.

- Provinciaal Archief Antwerpen, Kerken, Zandhoven, Sint-Amelberga, dossiers 3,4,6,7,9. Leonard E., *Wederopbouw van Torens en Kerk te Zandhoven*, in *Bouwkunst en wederopbouw*, I, nummer 4, april 1941. Bron: Plomteux G., Steyaert R. & Wylleman L. 1985: *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Antwerpen, Arrondissement Antwerpen*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 10N3 (Ru-Z), Brussel - Gent. Auteurs: Steyaert, Rita Datum tekst: 1985."

D. Architecturale mogelijkheden

E. Actuele bouwfysische toestand

De actuele bouwfysische toestand van het gebouw wordt beschreven in het inspectierapport Monumentenwacht – n. 10518/2018/B.

Over het algemeen is de beoordeling dat het gebouw in matige tot slechte staat van onderhoud is.

F. Actueel gebruik van het gebouw

- Actueel gebruik voor de eredienst tijdens het afgelopen kalenderjaar:
 - a. gemiddeld aantal mensen tijdens wekelijkse zondagsvieringen: ong. 95;
 - b. gemiddeld aantal mensen tijdens de hoogadagvieringen: ong. 185;
 - c. aantal uitvaarten in 2017: 32;
 - d. aantal avondwaken in 2017: 1;
 - e. aantal huwelijken in 2017: 3;
 - f. aantal dopen in 2017: 26;
 - g. aantal schoolvieringen in 2017: geen.
 - h. Aantal keren met maximale bezetting met aanduiding aanwezig: ong. 10 met ong. 330aanwezigen;
 - i. Vieringen Goede Week en Aswoensdag;
- Ander parochiaal gebruik
 - a. Om de 2 jaar collectieve ziekenzalving;
 - b. 3 x per jaar schoolbezoek;
 - c. Catechese;
 - d. Voorbereidingen en repetities 1ste communie en vormsel;

- e. Wekelijkse repetities parochiaal koor;
- f. Open kerk: dagelijks van 9uur tot 17uur. Het permanent branden van een 10-tal noveenkaarsen getuigt van de behoefte van stilte en gebed van sommige bezoekers.
- Plaats in maatschappelijk leven: circa 3 x per jaar gewoonlijk voor plaatselijke verenigingen (koor- muziekschool-harmonie).
- Multifunctioneel gebruik: geen.
- Gedeeld gebruik: geen.
- Medegebruik andere erediensten: geen.

IV. Toekomstvisie en motivatie

De stuurgroep kwam tot de conclusie om , in lijn met het voorstel PE Sara en Abraham, om de kerk Sint-Amelberga – Zandhoven als A-kerk te klasseren dit wil zeggen dat het kerkgebouw maximaal haar huidige bestemming voor de eredienst behoudt.

Motivatie: zie hoofdstuk 3 – II - A

2.3. Sint-Pieter en Pauwel

I. Gegevens

- Sint-Pieter en Pauwel
- Torenstraat z/n, 2240 Zandhoven (2243 Pulle)
- Parochie Sint-Pieter en Pauwel, Pastorale Eenheid Sara en Abraham, Dekenaat Kempen-West, Vicariaat Kempen, Bisdom Antwerpen

II. Situering kerkgebouw in ruimtelijke omgeving

- Gelegen in het dorpscentrum
- Kerkhof op 150 meter, pastorie op 100 meter, parochiezaal op 150 meter.
- In de nabijheid zijn er geen andere gebedsruimtes. Wel is er op ongeveer 1 km afstand het Fatima-oord.
- Bushalte op ongeveer 150 meter.

III. Inventaris per kerkgebouw op het grondgebied van de gemeente

A. Eigenaarschap

Het kerkgebouw dateert van voor de Franse Revolutie, werd in die periode genationaliseerd door de Franse Overheid en terug ter beschikking gesteld volgens het Concordaat van 1802. Het eigendomsrecht (gemeente of kerkfabriek) is, omwille van een verdeelde en evoluerende rechtsleer en rechtspraak, nog niet volledig duidelijk.

B. Beschermingsstatus

Beschermd als monument, sinds 12-04-1974.
Opgenomen in het bouwkundig erfgoed.

C. Cultuurhistorische waarde

- Gelegen in de dorpskern en omgeven door een graspleintje en parkeerplaatsen (vroeger kerkhof). Laatgotische kruiskerk, westtoren met 15de-eeuwse onderbouw, koor van 1646-49, kruisbeuk en schip uit het derde kwart van de 17de eeuw, restauratiewerken tijdens de eerste helft van de 19de eeuw; 1978 en volgende gerestaureerd naar ontwerp van architect Josef Louis Stynen.
- Driebeukige kruiskerk met vierkante westtoren onder leien spits, schip van drie traveeën, transept van één travee en koor met één rechte travee en een driezijdige sluiting. In kooroksels vierkante sacristie en bergplaats, tegen de zuidelijke zijbeuk lage doopkapel vermoedelijk in het vierde kwart van de 17de eeuw gebouwd als grafkapel, doopkapel sinds 1840. Bakstenen kerk onder leien bedaking met gebruik van natuursteen voor de doorlopende kordons, hoekstenen, negblokken en de venstertraceringen.
- Vierkante westtoren hersteld in 1900-01 naar ontwerp van Louis Gife; vier geledingen met zandstenen geprofileerde korfboogpoort en neogotisch tweelicht respectievelijk in plaats van een rondboogdeur en een rondboogvenster (zie plan van 1900 van Louis Gife); verder rechthoekig luik en spitsboogvormige galmgaten. Traptoren aan noordzijde. Schip en koor gemarkeerd door steunberen, doorlopende waterlijst ter hoogte van de vensterdorpels; gotische tweelichten, gedicht in koorluiting. Grote gotische drielichten in de rechte transeptsluitingen met vlechtingen. Noordelijk transept met ruitmotief van

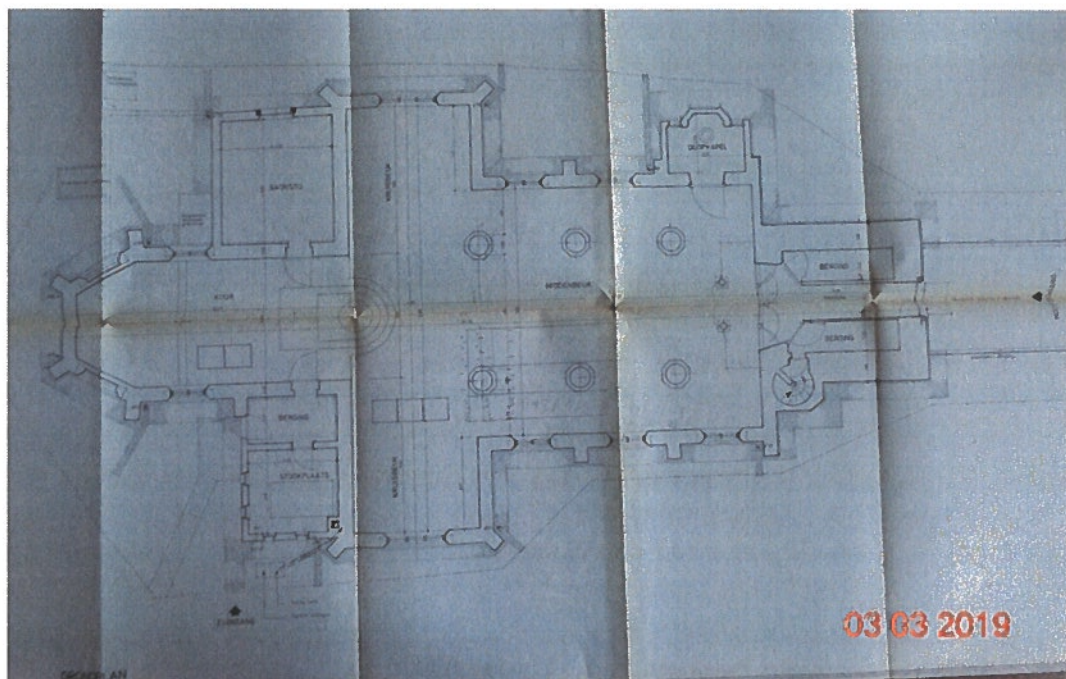
gesinterde steen. Latere sacristie (zuidzijde) met segmentboogvenster in een hardstenen omlijsting. Calvarie onder houten baldakijn tegen de blinde koorsluiting.

- *Interieur*: De classicistische binneninrichting dateert mogelijk van 1826 (zie ster in koorgewelf). Bepoetste kerk met spitsbogen op zuilen met polygonale sokkel en vierkant dekblad; tongewelf met sobere panelen (stucwerk) op een gekorniste kroonlijst en consoles. Transept: kruisgewelf met in gewelfsleutel allegorische voorstelling van de Heilige Geest (Duif in stralenkrans).

- *Mobilair*: Schilderijen van de Vlaamse School uit 16de, 17de en 18de eeuw. Heiligenbeelden uit 17de, 18de en 19de eeuw; onder meer Calvariebeelden van laat-16de eeuw of vroeg-17de eeuw. Altaren en biechtstoelen in barokstijl van 17de en 18de eeuw. Eiken lambrisering van 1837. Preekstoel met kuip van begin 17de eeuw. Orgel uit begin 18de eeuw, gewijzigd in 1795, 1849 en het derde kwart van de 20ste eeuw. Eiken orgelkast in barokstijl (1740?); hoge voet ingewerkt in balustrade waarop medaillon met musicerende Sint-Cecilia, gebogen kroonlijsten boven de frontpijpen, bekroond met een lier en vlampotten.
- *In de toren*: zeldzame bronzen hoofdklok zogenaamd Maria van 1309, waarschijnlijk de oudste klok van West-Europa.
- Provinciaal Archief Antwerpen, Kerken, Pulle, Sint-Petrus en Paulus, dossier 2. Fauconnier A. & Roose P., *Het Historisch orgel in Vlaanderen*, Dl. III a: Antwerpen- arr. Antwerpen, Brussel, 1983, p. 701-707.
- Bijkomende informatie: bij de restauratie van het orgel, in 1988-1990, werd vastgesteld dat het instrument gebouwd werd in het atelier van orgelbouwer Christiaan Penceler in Mechelen, en in 1729 in Pulle werd geplaatst door Jacobus Verbuecken, die bij Penceler het vak had geleerd.

D. Architecturale mogelijkheden

E. Actuele bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand is goed.

De binnenzijde van de kerk werd geschilderd in 2017.

Het hout van het interieur is sterk aangetast door zwammen en houtworm: zie onderstaand fragment uit het verslag van Monumentenwacht dd. 06.09.2018:

“Dit rapport omvat een gedetailleerde interieurinspectie. De aandacht gaat vooral uit naar de zwamaantasting en de zware houtaantasting door houtborende insecten

In de kerk werden er enkele vochtproblemen vastgesteld. Aan de lambrisering is er veel schade te zien tot op een hoogte van ongeveer 0,5m. Vermoedelijk is de schade de oorzaak van opstijgend vocht. Laat de lambrisering demonteren, nakijken en behandelen door een gespecialiseerde firma of een restaurator van hout.

In het bouwkundig rapport, A-77/10117/2018/B p20, staat te lezen dat heel wat voegwerk uitgespoeld is langsheen de onderkant van de buitengevel, wat vermoedelijk ook een oorzaak kan zijn van insijpelend vocht langsheen de plintzone.

Aan de doopkapel is er vochtschade en zout-uitbloeiingen door een lekkages in de dakbedekking. Dit heeft eveneens geleid tot de groei van een zwam (boleet) binnenin de kerk. Laat de zwam (boleet) tijdens de restauratie/ behandeling van de lambrisering verwijderen.

Alle houten interieurelementen zijn aangetast door houtborende insecten. Zowel de grote klopper (Xestobium rufosum) als de kleine klopper (Anobium punctatum) hebben ernstige schade aangebracht aan volgende objecten:

.....

De bestrijding van de grote klopper is vaak een werk van lange adem en wordt in vele gevallen te laat aangepakt omdat de activiteit van de insecten lang verborgen kan blijven.

Een dieptebehandeling is dan ook noodzakelijk om doeltreffend te zijn. Dergelijke behandeling is enkel curatief en dus niet preventief.

Deze aantastingen zouden binnen een termijn van 1 jaar door een gespecialiseerde firma moeten worden aangepakt.”

F. Actueel gebruik van het gebouw

- Parochieel gebruik in 2017
 - Eén maal per maand (eerste zondag): eucharistieviering: 50 à 80 aanwezigen
 - Andere zondagen: gebedsdienst: 30 à 40 aanwezigen
 - 19 doopsels
 - 12 vormsels
 - 1 huwelijk
 - 12 uitvaarten
 - Enkele avondwakes
 - Biechtviering voor vormelingen
 - Viering aswoensdag
 - Hoogdagviering:
 - kerstnacht: 135 aanwezigen
 - gebedsviering kerstdag: 27 aanwezigen

- Ander parochieel gebruik:
 - Enkele koorrepetities
 - Enkele catechetische momenten
 - Drietal schoolvieringen
 - Twee vieringen Ziekenzorg
 - Viering St. Sebastiaansgilde

- Valorisatie van het kerkgebouw:
 - Twee of drie concerten:
 - Zangkoor
 - Harmonie
 - Koor dat Renaissancemuziek brengt
 - Occasioneel orgelconcert en tentoonstelling
 - Het voorbije jaar 2017 stond de kerk open tijdens de Open Monumentendag

- Er is geen medegebruik door andere erediensten of gedeeld gebruik (opdeling).

IV. Toekomstvisie en motivatie

De stuurgroep kwam tot de conclusie om , in lijn met het voorstel PE Sara en Abraham, om de kerk Sint-Pieter en Pauwel – Pulle als B-kerk te klasseren. Dit betekent dat voor dit kerkgebouw op korte termijn (binnen de vijf jaar na het schrijven dit kerkenbeleidsplan) behoud voor de eredienst, neven- of herbestemming onderzocht dient te worden.

Motivatie: zie hoofdstuk 3 – II – B – pg. 33.

2.4. SINT-STEFAAN

I. Gegevens

- Sint-Stefaan
- Kerkstraat 35, 2240 Zandhoven (Massenhoven)
- Parochie Sint-Stefaan, Pastorale Eenheid Sara en Abraham, Dekenaat Kempen-West, Vicariaat Kempen, Bisdom Antwerpen

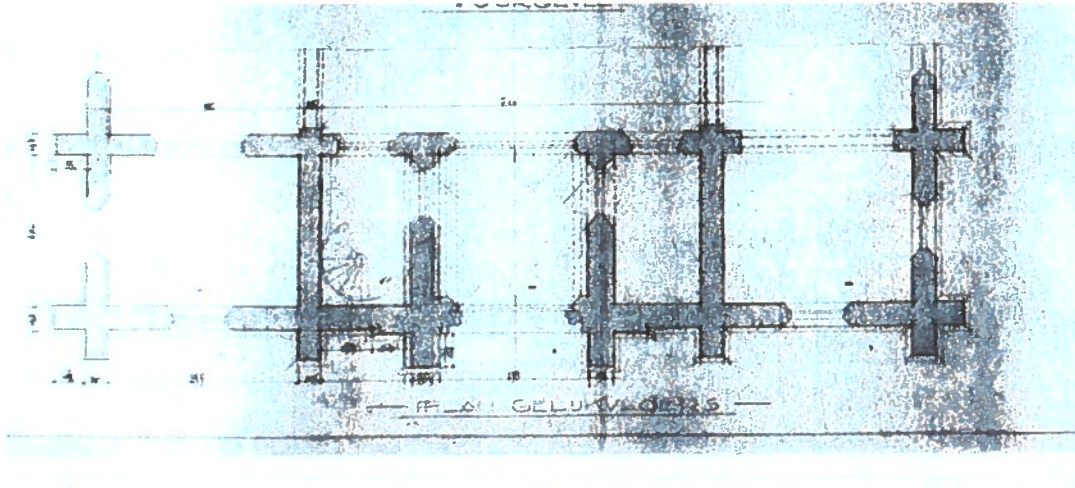
II. Situering kerkgebouw in ruimtelijke omgeving

- Rond de kerk ligt een ommuurd kerkhof
- Pastorie gelegen Kerkstraat 29 is eigendom van de gemeente en wordt gebruikt voor permanentie en ter beschikking gesteld van parochiële verenigingen die aldaar wensen te vergaderen vb KVLV
- Gelegen in het centrum van het dorp met in de onmiddellijke omgeving ruime parkeermogelijkheden.
- Geen andere gebedsruimten in de nabijheid.

- Neogotische kerk gelegen op een plein met beuken en kastanjabomen, ommuurd kerkhof rond de kerk. Naar ontwerp van 1857-58 van architect Eugeen Gife., herstellingswerken in 1921 naar ontwerp van Frans Van Dijk, vergroot met twee zijbeuken in 1935-36 naar ontwerp van H; Alewaerts, hersteld na de Tweede Wereldoorlog, toren herbouwd naar ontwerp van Rie Haan. Driehoekige kruiskerk met ingebouwde weststoren; schip van drie traveeën, transept van één travee en koor van twee rechte traveeën en driezijdige sluiting, links en rechts van het koor rechthoekige sacristieën.
- Bakstenen kerk met vierkante weststoren van vier geledingen onder leien zadeldaken; gevels geritmeerd door steunberen, spitsboogramen. Westzijde met gedrukte spitsboogdeur in geprofileerde hardstenen omlijsting. Sacristieën onder leien schilddaken, rechthoekig betraliede vensters en geprofileerde gedrukte spitsboogdeuren.
- Bepoetst en beschilderd interieur met spitsbogen op pijlers. Schip, transept en koor met doorlopende kruinrib. Middenbeuk en transept met spitstongewelf waarvan de traveeën aangegeven worden door geprofileerde lijsten op consoltjes. Latere zijbeuken met kruisribgewelven en spitse gordelbogen. Viering met spits kruisgewelf waarvan de geprofileerde lijsten eindigen op consoltjes met bloemmotief. Spitstongewelf en straalgewelf in koor, markerende geprofileerde lijsten met decoratieve sleutels en consoltjes met bloemmotieven.
- Neogotisch mobilair.
- In de kerk staat een orgel van Bernard Pels en achteraan in de kerk bevindt zich de gedenksteen van de gesneuvelden van beide wereldoorlogen.

D. Architecturale mogelijkheden

E. Actuele bouwfysische toestand

De actuele bouwfysische toestand lijkt ons bevredigend.
De kerktoren werd na 1921 herbouwd.

F. Actueel gebruik van het gebouw

- Tweewekelijks is er één viering op zaterdagavond waaraan afhankelijk van de intenties gemiddeld 10 tot 20 mensen deelnemen. Op hoogdagvieringen loopt dit aantal op tot 30-40 personen.
- Het afgelopen jaar waren er 4 uitvaarten, 1 huwelijk en 2 dopen.
- Bij sommige uitvaarten en bij eerste communie en vormsel wordt de maximale bezetting bereikt (300 mensen).
- Jaarlijks op 11 november is er een korte viering in de kerk ter ere van de gesneuvelden van beide wereldoorlogen en dit aan de gedenksteen die achteraan in de kerk geplaatst werd.
- Af en toe vindt er een concert plaats in de kerk en wordt het orgel gebruikt als oefenplek voor de academie van Lier.
- Het koor repeteert regelmatig in de kerk en af en toe wordt er geoefend op het orgel.
- Er is geen medegebruik van andere erediensten, multifunctioneel gebruik voor andere doeleinden of instanties en nevenbestemming van het kerkgebouw.

IV. Toekomstvisie en motivatie

De stuurgroep kwam tot de conclusie om, in lijn met het voorstel PE Sara en Abraham, om de kerk Sint-Stefaan – Massenhoven als B-kerk te klasseren. Dit betekent dat voor dit kerkgebouw op korte termijn (binnen de vijf jaar na het schrijven dit kerkenbeleidsplan) behoud voor de eredienst, neven- of herbestemming onderzocht dient te worden.

Motivatie: zie hoofdstuk 3 – II – B – pg. 33.

2.5. Sint-Willibrordus

I. Gegevens

- Sint-Willibrordus
- Beemdstraat z/n, 2240 Zandhoven (Viersel)
- Parochie Sint-Willibrordus, Pastorale Eenheid Sara en Abraham; Dekenaat Kempen-West, Vicariaat Kempen, Bisdom Antwerpen

II. Situering kerkgebouw in ruimtelijke omgeving

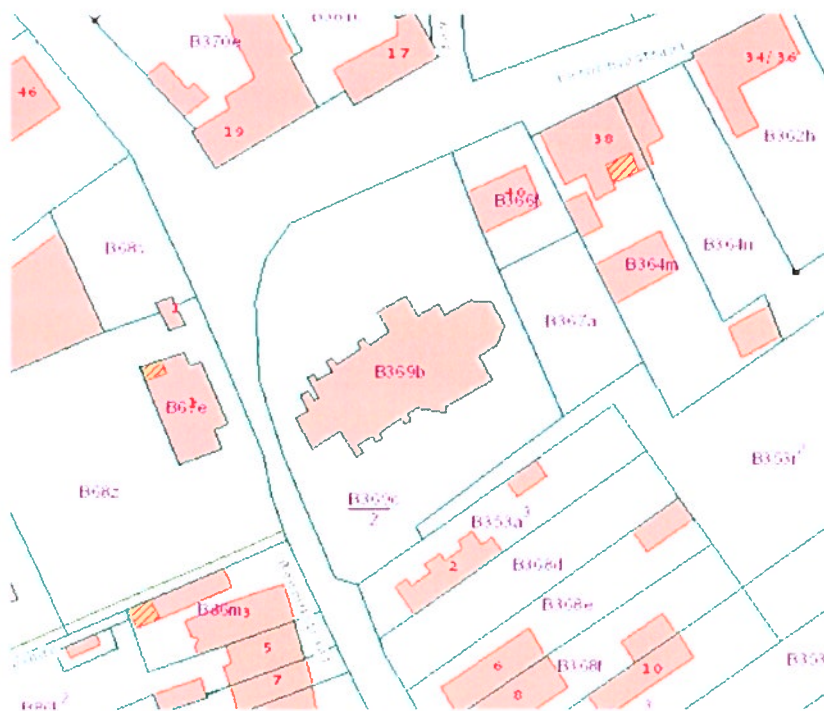
- De kerk is gelegen op een 50 meter in een zijstraat van de Herentalsebaan . Een bushalte ligt op 50 meter, op de hoek van de Beemdstraat en de Herentalsebaan. Een regelmatige busdienst is voorzien door De Lijn.
- Twee parkings voor auto's zijn gelegen aan de overzijde van de straat. De parking van de Parochiezaal en een tweede parking is gelegen in het Straateinde. Verder kan er rond de kerk langs de weg geparkeerd worden. Parking voor gehandicapten is voorzien. De kerk is pal gelegen in het dorpscentrum.

- De kerk is omgeven door, een niet meer gebruikt, ommuurd en omhaagd kerkhof. Een gedeelte is Commonwealth War Graves – WOII, onderhouden door het Ministerie van Defensie. Het recente kerkhof ligt aangrenzend aan dit kerkhof achter de kerk.
- Tegenover is een ruime parochiezaal met café gelegen.
- De kleuter en lagere school 'Vrije basisschool -Klavertje Vier-sel' is op een 100 meter gelegen.
- Er is geen gebedsruimte in de nabijheid.

III. Inventaris per kerkgebouw op het grondgebied van de gemeente

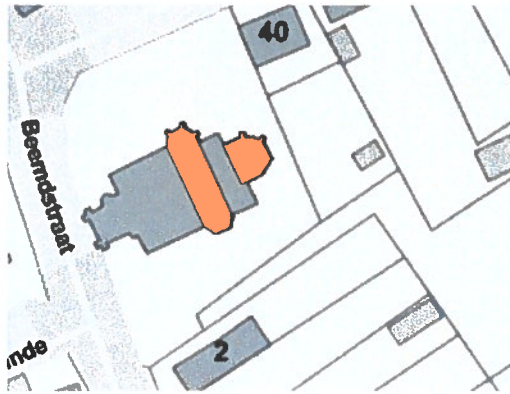
A. Eigenaarschap

Het kerkgebouw dateert van voor de Franse Revolutie, werd in die periode genationaliseerd door de Franse Overheid en terug ter beschikking gesteld volgens het Concordaat van 1802. Het eigendomsrecht (gemeente of kerkfabriek) is, omwille van een verdeelde en evoluerende rechtsleer en rechtspraak, nog niet volledig duidelijk.

B. Beschermingsstatus

Omvat de bescherming als monument de Parochiekerk Sint-Willibrordus: koor en kruisbeuk. Deze bescherming is geldig sinds 30-05-1936.

De parochiekerk is bouwkundig erfgoed sinds 05-10-2009.

C. Cultuurhistorische waarde

Sint Willibrordus was een Ierse Benediktijnermonnik die rond 726 onze streken doortrok om te kerstenen.

Er is sprake van een bedehuisje en rond 1300 vermeldt met een kerk in "Verscote".

De huidige parochiekerk dateert gedeeltelijk uit de 15de eeuw en heeft een ommuurd en omhaagd kerkhof. Het is een georiënteerde driebeukige kruisbasiliek, met een koor van twee rechte traveeën en een kruisbeuk met driezijdige sluiting in eenvoudige gotische stijl (15de eeuw), aansluitend bij de zogenaamde 'Kempische gotiek'. De sacristie van circa 1730 ligt aan de zuidzijde. De westtoren en het schip van drie traveeën in neogotische stijl naar ontwerp van architect Eugène Gife (1888-89) dateert uit de 19de eeuw.

Herstellingswerken waren nodig telkens na de beide wereldoorlogen, onder meer in 1921 naar ontwerp van Frans Sel en in 1945-49. Huidige restauratieprojecten naar ontwerp van architect Josef Louis Stynen. Een algemene restauratie werd uitgevoerd in 1987 -1989.

Bouwtechnische beschrijving:

Bakstenen kerk met gebruik van oorspronkelijke Balegemse steen en Euvillesteen (19de-eeuwse restauratie) voor sokkel, hoekstenen, steunberen, hoek- en negblokken. Vierkante neogotische westtoren van vijf geledingen onder ingesnoerde leien naaldspits gemarkeerd door steunberen en kordons. Rechthoekige deur met bovenlicht gevat in geprofileerde spitsboogomlijsting, hogerop neogotisch drielicht met maaswerk en neogotische bogenfries, galmgaten en steigergaten; traptoren aan noordzijde. Schip met oculi als bovenlicht. Gotisch transept en koor (15de eeuw) geritmeerd door steunberen; gotische tweelichtvensters waaronder doorlopend kordon. In kooroksels rechthoekig 17de-eeuwse sacristie (zuiden) en doopkapel (noorden); eerstgenoemde met hardstenen geprofileerd schouderboogvenster met geornamenteerde sleutel.

Het interieur met houten spitstongewelf werd vernieuwd in 1888-89, houten ribben op consoles, zijbeuken met halfspitstongewelf. Kruising met houten kruisribgewelf.

De toren heeft een boven doksaal met bakstenen kruisribgewelf waarvan de natuurstenen ribben samenkomen in een cirkel.. Koor- en transeptsluitingen met houten straalgewelf. Spitsbogen op pijlers met pseudo-bladwerkkapiteel. Herstellings- en schilderwerken in 1958-60 naar ontwerp van architect Jules Pingnet. De klokketoren heeft 3 klokken: een 650 kg klok daterend uit 1708 (de Maria-Joanna) en twee recente klokken (1961) van 1125 en 485 kg.

Belangrijkste meubilaire elementen:

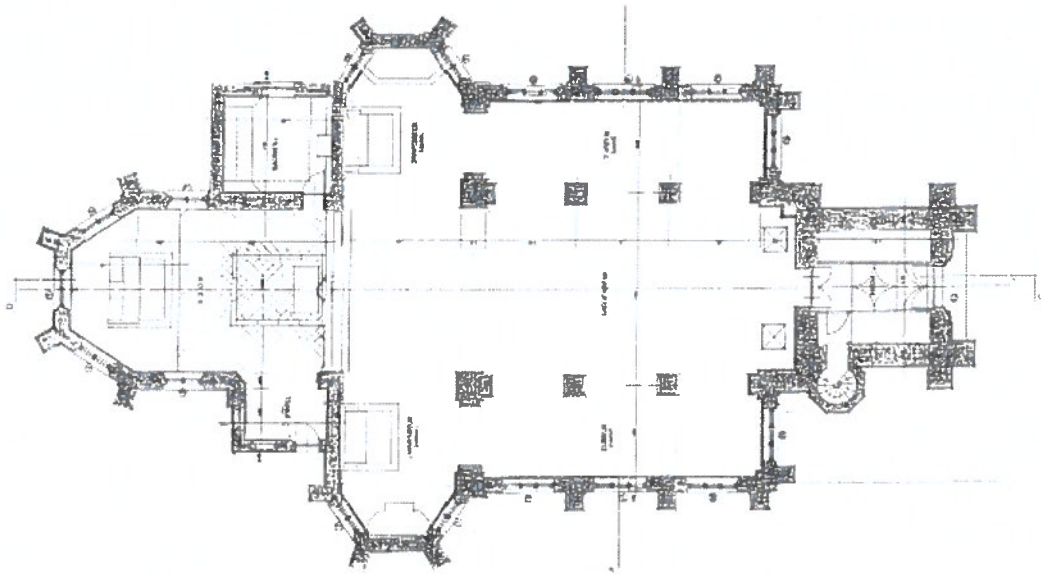
Hoofdzakelijk is dit neogotisch meubilair uit het vierde kwart van de 19de eeuw.

- Barokke preekstoel (1679) door A. Adriaensens.
- hoofdaltaar daterend van 1900. Met gotisch beeldenschrijn in eik.
- zijaltaren: Onze-Lieve Vrouwaltaar (1699) uit lindehout en het St-Willibrordusaltaar.
- grafkelders en grafstenen van de adellijke personen en vroegere pastoors.

Bronnen o.a.: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/14596>

D. Architecturale mogelijkheden

De kerk heeft een lengte van 35 meter en is op zijn breedst 21 meter. Zij biedt plaats aan maximaal 300 personen.

De kerk heeft een aparte hoofdkom met rechts een afgesloten lokaal voor de verwarmingsketel op gas en links de toegangstrap naar het oksaal en de toren. Naast deze inkom is er nog een zij- ingang.

Een andere afgezonderde ruimte is de sacristie.

Er zijn geen toiletten ter beschikking. De kerk is toegankelijk voor andersvaliden.

De toren biedt een mooi uitzicht over het dorp en het natuurgebied 'het Viersels Gebroeckt'. Vanuit dit gebied is de kerk een markant oriënteringspunt.

E. Actuele bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand van de kerk wordt op regelmatige basis onderzocht door Monumentenzorg.

In het inspectierapport van 2011 werd de algemene beoordeling van het gebouw als goed omschreven.

Dit is mede dankzij de recente restauratie van 1989 waarin o.a. restauratiewerken aan het geklasseerd gedeelte, elektriciteit, werken aan de vloer en dakbedekking, glas- en loodwerken werden uitgevoerd. De Gemeentelijke diensten volgen de aanbevelingen van Monumentenzorg op, zowel voor interieur als exterieur.

F. Actueel gebruik van het gebouw

- Gedurende het jaar 2017 werd onze kerk wekelijks gebruikt voor de weekendvieringen. Dit was beurtelings een Eucharistieviering of Woord en communiedienst. Het aantal aanwezigen kon sterk variëren, dit naargelang de intenties van die dag, bv tussen de 20 en 60 personen.
- Op hoogdagvieringen zoals Pasen en kerstavond telden we tussen de 65 a 90 personen.

- Wat de 1ste communieviering betreft gaat het aantal aanwezigen samen met het aantal communicanten. Dit kan variëren tussen de: 120 a 220 personen.
- Wat het Vormsel betreft: dit werd beurtelings gevierd in Massenhoven of Viersel. Dus om de twee jaar. Dan hadden wij een propvolle kerk waarbij we minsten 50 stoelen moesten bijzetten en spreken we van 280 a 300 personen.
- Onze plaatselijke vrije school houdt nog altijd aan hun vier vieringen per jaar. Dan spreken we over de ganse lagere school en de laatste kleuterklas plus hun leerkrachten. We spreken dan over 70 tot 80 aanwezigen.
- Verder hebben we de jaarlijkse paas en kerstvieringen van en voor Samana voor hun leden met een 45 aanwezigen. Teven ook de vieringen voor Pasen en Kerst voor onze gepensioneerden ook een 45 personen.
- Voor de ouderen is er de tweejaarlijkse ziekenzalving.
- Er zijn de koorrepetities.
- Ook de catechesemomenten voor de 1ste communie en het vormsel, waarbij de kinderen de kerk verkennen en catecheseonderricht krijgen. Dit zijn een 5 tal bijeenkomsten per jaar.
- In onze gemeenschap hebben we in 2017 van 14 mensen in onze kerk afscheid genomen. Hierbij spreken van van 80 tot 230 aanwezigen met een uitschieter van meer dan 400 mensen.
- We telden één avondwake met ook meer dan 300 mensen.
- Twee koppels beloofden hun huwelijksrouw aan mekaar met tussen de 100 a 200 aanwezigen.
- We mochten in 2017 ook 11 kindjes dopen en hun familie verwelkom in de doopvieringen.
- Verder is er in september de jaarlijkse viering met 'Hulde aan gesneuvelden'.
- We noteren ook een tweetal kerstconcerten. We vermelden ook dat tijdens de kerstperiode de kerk open is en wij fier zijn op twee prachtige kerststallen één binnen de kerk en één buiten de kerk; Tijden deze periode bezoeken heel wat mensen onze kerk.
- Occasioneel tentoonstelling. In 2018: 'Vrouwen in de oorlog'
- Er is geen gedeeld of medegebruik of multifunctioneel gebruik.

IV. Toekomstvisie en motivatie

De stuurgroep kwam tot de conclusie om , in lijn met het voorstel PE Sara en Abraham, om de kerk Sint-Willibrordus – Viersel als B -kerk te klasseren. Dit betekent dat voor dit kerkgebouw op korte termijn (binnen de vijf jaar na het schrijven dit kerkenbeleidsplan) behoud voor de eredienst, neven- of herbestemming onderzocht dient te worden.

Motivatie: zie hoofdstuk 3 – II – B – pg. 33.

3. CONCLUSIE

I. Toekomstvisie op het gebruik voor de eredienst van de verschillende kerkgebouwen

Algemene beschouwing bij de keuzes van vijf kerkgebouwen:

Geloven wij dat zoals bij onze ouders en voorouders onze generatie een schakel is van christelijk geloof, hoop en liefde naar de volgende generatie toe? Uiteraard zal in onze pluralistische wereld ons geloof niet meer dominant zijn, maar geloven wij dat er nog een kern van gelovigen zal bestaan die “kerk” (geloofsgemeenschap) zal vormen binnen onze parochie bij de volgende generatie en dat één of meerdere van de kerken van onze gemeente nog als gebouw zinvol dienstig zal zijn om ons christelijk geloof te beleven en te vieren mede rekening houdend met de financiële en menselijke middelen die voorhanden zijn?

A. Kerkgebouwen die maximaal hun huidige bestemming voor de eredienst behouden.

Motivaties voor de keuze van de Sint-Amelbergakerk van Zandhoven als A-Kerk.

Voor de kerk St.-Amelberga opteren wij voor een A-kerk. Binnen de pastorale eenheid werd er gekozen om deze kerk als Zondagskerk in Zandhoven te benoemen, waar elke zondag gegarandeerd misviering plaatsvindt.

Vanuit de pastorale werkgroep Kerkenbeleidsplan willen we deze keuze graag mede motiveren aan de hand van onderstaande argumenten:

- Door de eeuwen heen heeft elke generatie opnieuw getuigenis afgelegd van zijn christelijk geloof en hiervan zichtbare sporen nagelaten in de Sint-Amelbergakerk, waaronder: de heel serene lijdende Christus uit de Middeleeuwen boven het nieuwe altaar, de feestelijke barokaltaren met de verrezen Christus boven het hoofdaltaar, de Mariaverering gekenmerkt door het mooie doek van de Ten Hemelopneming van Maria boven het linker zijaltaar en de Mariabeelden, de heropbouw van de kerk na elke wereldoorlog, de recente legaten van het schilderij “Christus aan het Kruis” van schilder War Van Overstraeten en van het beeld van Sint-Sebastiaan geschonken door de Boogschuttersgilde. In de kerk is er dus materie om verder te bouwen aan onze christelijke geloofsgemeenschap.
- De kerk straalt licht uit, één van de symbolen van het christelijk geloof.
- Deze kerk is gelegen in het dorpscentrum met ruime parkeermogelijkheden en in de nabijheid zijn er lokalen voor catechese, vorming e.d.
- Binnen de samenwerking van de vijf parochies in de gemeente Zandhoven (Massenhoven, Pulle, Pulderbos, Viersel, Zandhoven) bestaan er reeds afspraken rond liturgie waarin de St.-Amelbergakerk een centrale rol speelt
- Volgens het verslag van Monumentenwacht dd. 24.01.2018 verkeert het gebouw in matige zo niet slechte toestand van onderhoud. De voorgestelde werken zijn reeds gedeeltelijk uitgevoerd (nazicht dak). De andere werken hebben voor het merendeel geen betrekking op de binnenzijde van het gebouw, zodat de kwaliteit van de vieringen thans niet in het gedrang komt.

- In de kerk vindt verzorgde liturgie plaats met openheid naar samen vieren, aandacht voor kinderen en jongeren. Bij elke viering staat het parochiekoor paraat, begeleid door orgelist, om de liturgie levendig, zinvol en mooi te houden.
- Er is voldoende draagkracht van vrijwilligers om als zondagskerk te functioneren.
- De priester woont in de onmiddellijke omgeving in de dorpskern.
- Geografische ligging ten opzichte van andere parochiekerken.
- Overdag is de kerk steeds open. De brandende kaarsjes bij het Onze-Lieve-Vrouwbeeld zijn een tastbaar bewijs dat de kerk niet alleen een huis van God is tijdens de zondagsviering, maar tevens een huis van stilte en gebed waar je op ieder uur van de dag binnen kan stappen.

Dit alles doet ook ons ervoor kiezen om deze kerk als A-kerk te bewaren.

B. Kerkgebouwen waarvoor op korte termijn (binnen de vijf jaar na het schrijven dit kerkenbeleidsplan) behoud voor de eredienst, neven- of herbestemming onderzocht dient te worden.

Voor de 4 kerken, Pulle – Massenhoven – Pulderbos – Viersel en hun geloofsgemeenschappen stelde de kerkelijke werkgroep vast dat:

- in verhouding met de grootte van elk dorp de geloofsgemeenschap even omvangrijk is.
- het gebruik van de kerk gelijkwaardig is:
 - doordat het aantal aanwezigen bij de vieringen quasi gelijklopend is;
 - dat bij belangrijke levensmomenten (begrafenissen, huwelijken, 1ste communie, vormsels en doopsels) de kerkgebouwen goed gevuld raken;
 - er beroep wordt gedaan op de kerk als gebouw voor een concert of tentoonstelling;
- er bij elke geloofsgemeenschap nog voldoende vrijwilligers zijn voor de kerkraden;
- er reeds een nauwe samenwerking is tussen Pulderbos, Massenhoven, Viersel en Zandhoven zodat de liturgische, catechetische en zorgende taken vlot ingevuld blijven;
- de 4 kerkgebouwen zich in een behoorlijke bouwtechnische toestand bevinden.

Anderzijds werd vastgesteld dat het merendeel van de mensen binnen de geloofsgemeenschap en de vrijwilligers behoren tot de oudere leeftijdsgroep. Voor hen neemt het eigen vertrouwde kerkgebouw nog een zeer belangrijke plaats in. Elk jaar slinkt deze groep echter af en het is koffiedik kijken of de jonge generatie de geloofstraditie van hun ouders en grootouders verder zal zetten in parochieverband.

Wij mogen echter niet overhaast te werk gaan. Zolang zinvolle liturgie de parochiegemeenschap bezielt, moeten de kerken hun huidige functie bewaren en nieuwe pastorale initiatieven kansen krijgen.

De conclusie van de werkgroep is dan ook om een B-status te adviseren voor deze 4 kerken.

Volgende opmerkingen/aanvullingen op het kerkenbeleidsplan werden genoteerd tijdens de info-avond:

- een Kerk is meer dan een eucharistieviering; het is een rustplek
- het verdere onderzoek dient per kerk te gebeuren, met veel inbreng.
- Zandhoven voelt zich bevoordeeld tegenover de andere kerken om reden dat alleen in de Sint-Amelbergakerk een zondagsmis gegarandeerd wordt. Hieruit mogen wij niet afleiden dat de wekelijkse gebedsdiensten in de andere kerken geen volwaardige erediensten zijn.
- Burgerlijke begrafenissen zouden moeten kunnen doorgaan in de kerk
- Vraag naar rustplek; er zou in iedere kerk een open gedeelte moeten zijn

- Veel mensen – veel openheid – samenzijn
- Vraag naar ruimte voor plaatselijke rituelen (doopvieringen, uitvaarten, ...)
- Stiltefunctie is belangrijk
- Gemeenschapsopbouwend – verbindend
- Onderzoek naar de akoestiek in de verschillende kerken met het oog op de toekomst
-

C. Kerkgebouwen waar op middellange termijn (vijftien jaar na het verschijnen van dit kerkenbeleidsplan) gesproken dient te worden over behoud voor de eredienst, neven- of herbestemming.

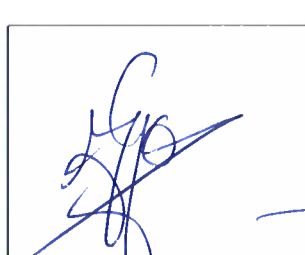
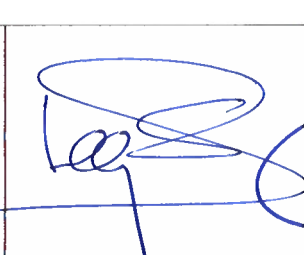
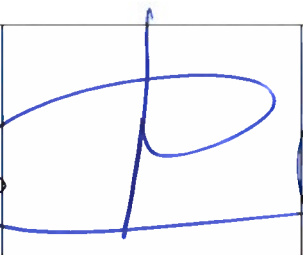

Er zijn binnen Groot-Zandhoven geen kerken binnen deze categorie.

II. Volgende stappen per kerk

- o De stuurgroep beveelt tevens aan om de situatie regelmatig te blijven opvolgen zodat adequaat kan worden gereageerd op een veranderde situatie. Het is immers in ieders belang de waarde, in al zijn betekenissen, van de kerkgebouwen te behouden.
- o Binnen het jaar na de goedkeuring van het Kerkenbeleidsplan wordt een gemengde stuurgroep opgericht bestaande uit vertegenwoordigers vanuit het CKB, de Gemeentelijke overheid, de Pastorale Eenheid Sara en Abraham en het vicariaat Kempen. Deze groep maakt een actuele stand van zaken op, coördineert en plant de verdere implementering van het Kerkenbeleidsplan. Hier wordt de situatie van alle 'B-kerkgebouwen' geëvalueerd. Overkoepelend wordt vooraf afgesproken in welke prioritaire volgorde de verschillende onderzoeken per kerk worden uitgevoerd. Het team van de Pastorale Eenheid Sara en Abraham neemt hiertoe het initiatief.

III. Ondertekening

Dhr. Wim Selderslaghs	Dhr. Willy Suls	Dhr. Luc Van Hove	Mevr. Annick Smeets
<i>Handtekening</i>	<i>Handtekening</i>	<i>Handtekening</i>	<i>Handtekening</i>

<i>Vicaris / adjunct van de vicaris in opdracht van de vicaris en/of</i>	<i>De voorzitter van het Centraal Kerkebestuur en/of pastorale</i>	<i>De burgemeester</i>	<i>De verantwoordelijke van de burgerlijke werkgroep en/of gemeentelijk secretaris.</i>

Datum van ondertekening

14/10/2019